

"Kara tren"den YHT'ye demir yolu serüveni

ANADOLU'nun demir rayları 169 yıl önce "kara tren" olarak da bilinen buharlı trenle tanışırken Cumhuriyet'in ilk yıllarında yatırımlarla genişleyen Türk demir yolu ağına 2003'ten sonra yolcu taşımacılığında yüksek hızlı trenlerle (YHT) hızlı ve konforlu hizmet sunulan yeni bir döneme girildi.

MARMARAY Boğaz Tüp Geçişi ve Bakü-Tiflis-Kars Demir Yolu hatlarının ardından Gebze-Halkalı banliyö hatlarının da hizmete girmesiyle Pekin'den Londra'ya kadar kesintisiz demir yolu ulaşımı mümkün hale geldi. Türkiye'de YHT hattı uzunluğu 2 bin 251 kilometreye ulaştı. S.5'te

YÜKSEK HIZLI TREN KONSORSİYUMU KURULACAK

TÜRKİYE'de oluşturulacak Yüksek Hızlı Tren Konsorsiyumu ile giderek genişleyen YHT ulusal ağına işletilecek araç talebi yerli ve milli YHT dizileriyle karşılayacak, bu araçlar yakın coğrafyalara ihraç edilecek.

HIT-30 Yüksek Teknoloji Yatırım Programı çerçevesinde Yakıt Hücresel Araçlar, Elektrikli Hızlı Raylı Sistemler, Mikro Mobilite Hava Araçları, İnsansız Kara/Hava/Deniz Taşıtları başlıklarında da çağrılara çıkılacak. **S.5'te**

"Basın özgürlüğünün sakıncalarını giderecek tek yol yine basın özgürlüğüdür." ATATÜRK

24 SAAT

GAZETECİLER CEMİYETİNİN GÜNLÜK YAYIN ORGANIDIR

YIL: 44 • SAYI:13816 7 NİSAN 2025 PAZARTESİ

Isınan hava, bulut oluşumunu engelleyerek küresel ısınmayı artırıyor

ENVIRONMENTAL Research Letters bilim dergisinde yayımlanan çalışma, özellikle okyanuslar üzerindeki bulutlu alanların azalarak eskiye kıyasla daha az güneş ışığı yansıttığını, bu durumun ise sera gazlarının gezegeni daha fazla ısıtmasına ve iklim değişikliğinin hızlanmasına neden olduğunu gösterdi. **S.5'te**

OLAĞANÜSTÜ KURULTAYDA YENİDEN CHP GENEL BAŞKANLIĞINA SEÇİLEN ÖZEL:

"Millet iradesini kimse yenemez"

Türkiye "uzay ekonomisi"ne imzasını kritik teknolojilerle atacak

TÜRKİYE, geçen yıl sonu itibarıyla 596 milyar dolarlık büyüklüğe ulaşan uzay ekonomisine entegrasyonunu hızlandırarak, bu alanda üretici haline gelebilmek amacıyla konumlama sistemlerinden robotiğe, optik haberleşmeden yapay zekaya kadar çeşitli alanlardaki kritik teknolojilere odaklanacak.

KÜRESEL uzay ekonomisi geçen yıl 596 milyar dolarlık büyüklüğe ulaşırken yıllık ortalama yüzde 9 büyümeye 2033'te 1 trilyon doları aşması bekleniyor. **S.6'da**

Marmara Denizi'nden çıkarılan hayalet ağlar güneş gözlüğüne dönüşüyor

DENİZ Yaşamını Koruma Derneği tarafından son 2 yılda Marmara Denizi'nden çıkarılan 1500 metrekaare hayalet ağ temizlenip ham maddeye dönüştürüldü ve bu ay başında güneş gözlüğü çerçevesi üretimine başlandı, **S.3'te**

CHP'DE partiye kayyum atanması riskine karşı alınan kararla, dün 21. Olağanüstü Kurultay gerçekleştirildi. Bin 276 delegenin oy kullandığı seçimde Özgür Özel, bin 171 oy alarak yeniden genel başkan seçildi. 105 oy geçersiz sayıldı.

CHP Genel Başkanı Özgür Özel, Yenimahalle Nazım Hikmet Kültür Merkezi'nde "İrade Milletindir" sloganıyla düzenlenen CHP 21. Olağanüstü Kurultay'ında yaptığı konuşmada,

"**DEMOKRASİYİ**, işine geldiğinde 'binilecek bir tren' gibi görenler, yenildikleri seçimden sonra hızla o trenden inmeyi tercih ettiler. Artık arkasında milletin desteği bulunmayan, ellerindeki iktidar yetkisini kötüye kullanan despot bir rejimi kurmak için adımları planlı ve sistematik bir şekilde atmaya başladılar. Bunlara şahit olan millet, tüm anketlerde CHP'yi birinci yapmaya devam etti. Sarayhaneye sürecinden önceki tüm anketlerin, açıklanan mart ayı ortalamasında CHP, kurulduğu gün olduğu gibi bugün de Türkiye'nin birinci partisi." ifadelerini kullandı.

CHP Genel Başkanı Özel, milletin, ülkenin gerçek sahibi olduğunu ve millet iradesini kimsenin yenemeyeceğini belirtti. **S.3'te**

Zona aşısı olan yaşlıların demansa yakalanma riski yüzde 20 azalıyor

ABD'deki Stanford Üniversitesinden bilim insanları, yürütükleri çalışma kapsamında daha önce demans teşhisi konulmamış 71 ila 88 yaş aralığındaki yaklaşık 280 bin yetişkinin sağlık kayıtlarını 7 yıl boyunca inceledi.

YAPILAN çalışmada zona aşısı olan yaşlı bireylerin demansa yakalanma riskinin, aşı olmayanlara kıyasla yüzde 20 azaldığı tespit edildi. **S.3'te**

Ulus'u ailesinin acı günü

GAZETECİLER Cemiyeti Onur Kurulu Üyesi Talay Ulus'u'nun ablası Nuray Ulus, son yolculuğuna uğurlandı.

NURAY Ulus'u'nun naaşı, İsmet Oğultürk Camii'nde kılınan öğle namazının ardından Ankara'da, Cebeci Asri Mezarlığı'na

defnedildi.

CENAZE törenine Ulus'u ailesi ve merhumenin sevenlerinin yanı sıra, Gazeteciler Cemiyeti Başkan Yardımcısı Mustafa Yıldız, Onur Kurulu Üyeleri Özdemir Karabek ile İbrahim Saraçoğlu, Basın Meclisi Üyesi Haluk Yılmaz katıldı.

ANKARA TABİP ODASI YÖNETİM KURULU BAŞKANI DR. ALİYE MİNE COŞKUN:

"Hastaneler rant kapısı değil, sağlık kapısı olmalı"

MAZHAR AKKAYA

ANKARA Tabip Odası Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Aliye Mine Coşkun, Etilik Şehir Hastanesi'nin açılmasıyla, başkent'in köklü hastanelerinin kapatılacağına dikkat çekti. Şehir hastanelerinin "hasta garantili" çalıştığını belirten Coşkun, "Bu sayı odaklı sistemde hastalar müşteri, hastaneler ise işletme mantığıyla yönetilmektedir" dedi. **S.2'de**

BANA GÖRE

Üzüntü ve mutluluk

Güray SOYSAL

8'de

GENİŞ AÇI

Siyasi seyyahlar

Ergin ERENOĞLU

3'te

ZAMANSIZLIK KONFORU

Matematik: Hayatın sessiz mimarı

Şems HÜR

5'te

24 SAAT

Gazeteciler Cemiyeti'nin yayın organı

Gazetesine tamamen renkli tablet ve cep telefonlarımızdan (Pazar günleri hariç) ÜCRETSİZ ulaşabilirsiniz.

ios: http://24saat.ios.web.tr
Android: http://24saat.droid.web.tr

ANKARA TABİP ODASI'NDAN ŞEHİR HASTANELERİNE TEPKİ:

“Hastaneler rant kapısı değil, sağlık kapısı olmalı”

Ankara Tabip Odası Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Aliye Mine Coşkun, Etlik Şehir Hastanesi'nin açılmasıyla, başkentlin köklü hastanelerinin kapatılacağına dikkat çekti. Şehir hastanelerinin "hasta garantili" çalıştığını belirten Coşkun, "Bu sayı odaklı sistemde hastalar müşteri, hastaneler ise işletme mantığıyla yönetilmektedir" dedi.

MAZHAR TAŞA AKKAYA

Ankara Tabip Odası (ATO) Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Aliye Mine Coşkun, Etlik Şehir Hastanesi'nin açılmasıyla birlikte, Ankara'nın köklü hastanelerinin kapatılmasının yanlış bir karar olduğunu ifade etti. Coşkun, şehir hastanelerinin halkın eşit şekilde sağlık hizmetlerine erişimini engellediğini ve ulaşım açısından zorluklar yarattığını belirterek, "Hastaneler rant kapısı değil, sağlık kapısı olmalı." dedi.

“ŞEHİR HASTANELERİNİN YILLIK KULLANIM BEDELİYLE 90 DEVLET HASTANESİ YAPILABİLİR”

9. Köy'ün sorularını yanıtlayan Dr. Coşkun, şehir hastanelerinin "hasta garantili" bir sistemle çalıştığını belirterek, bunun sağlık hizmetleri üzerinde büyük bir mali yük oluşturduğuna dikkat çekti. Coşkun, şehir hastanelerinin yıllık kullanım bedelinin, 100 yataklı en az 90 devlet hastanesi yapmaya yetecek kadar yüksek olduğunu söyledi.

Bilkent Şehir Hastanesi yapıldıktan sonra; Numune, Yüksek İhtisas, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Merkezi gibi köklü hastanelerin

kapatıldığını dikkat çeken Coşkun, kendi çalıştığı Ulus Devlet Hastanesi'nin de kapatılan kurumlar arasında olduğunu vurguladı. Bilkent'in ardından açılan Etlik Şehir Hastanesi dahil şehir hastanelerinin "hasta garantili hastane" olarak planlandığını belirten Coşkun, sistemi ve sakıncalarını şöyle anlattı:

"Hasta garantili sistemde yıllık kullanım bedelleri bulunmaktadır. Biz bununla ilgili bir rapor hazırladık. Şehir hastanelerinin bir yıllık kullanım bedeli ile 100 yataklı en az 90 devlet hastanesi veya 4 aile sağlığı birimi içeren 6 bin 718 adet aile sağlığı merkezi açılabilir.

Dr. Aliye Mine Coşkun

Bu hastanelerin yıllık kullanım bedeli gerçekten çok yüksek. Bilkent Şehir Hastanesi'nin açılmasıyla birçok hastane kapatıldı. Bu konuda tecrübeliyiz."

Coşkun, köklü hastanelerin kapatılması üzerine Ankara Tabip Odası, Ankara Dış Hekimleri Odası, Mimarlar Odası'nın da aralarında

bulunduğu 125 bileşenli, "Hastanemi Açın Platformu" ile mücadeleyi sürdürdüklerini belirtti. Sağlık hizmetinin ulaşılabilir, kamuya bağlı ve ücretsiz olması gerektiğini ifade eden Coşkun, şehir hastanelerinin halkın ulaşımını zorlaştırdığını ve bunun sağlık hizmetlerine erişimi engellediğini söyledi. Coşkun, Dr. Sami Ulus

Çocuk Hastanesi önünde yaptıkları protesto eyleminde bir vatandaşın tepkisini ise şöyle aktardı:

"Çocuğumu oraya götürmem çünkü Sami Ulus evimize yakın ve çocuğum hastalandığında buraya getirebiliyorum. Ancak şehir hastanesine götürebilmek için yol parası lazım. Ayrıca tetkikler uzayınca çocuğumun karnı acıkacak ya da başka bir ihtiyaç doğacak, bunları da karşılamak zor."

“DÜNYADA HİÇBİR SAĞLIK SİSTEMİ BU YÜKÜ KALDIRAMAZ”

Hastanelerin "rant kapısı değil, sağlık kapısı" olması gerektiğini vurgulayan Coşkun, şehir hastanelerinin hastaları birer "müşteri" gibi gördüğünü belirterek, şöyle

konuştu: "Bu sistem nitelikli değildir, çünkü yalnızca sayıya dayalı bir yaklaşımla çalışmaktadır. Bu sayı odaklı sistemde hastalar müşteri, hastaneler ise işletme mantığıyla yönetilmektedir. Bu tür bir sistemin ayakta kalması mümkün değildir. Bu nedenle hastalar da sistemden memnun kalmamaktadır. Bunu kıskırtılmış bir sağlık hizmeti talebinden anlayabiliyoruz. Geçtiğimiz yıl kişi başına 11.4 defa hastaneye başvuru yapılmış ve toplamda yaklaşık 1 milyar hasta başvurusu gerçekleşmiştir. Sağlık Bakanlığı bu durumu bir başarı olarak lanse ediyor ancak bu övünülecek bir durum değildir. Çünkü bu, hastaların ya tedavi olamadığını ya da tedavi olsa bile bunun yeterli olduğuna inanmadığını göstermektedir. Bu, kıskırtılmış bir sağlık hizmeti talebidir. Bu durum göz önünde bulundurulduğunda, bu sistemin çökmesi kaçınılmazdır."

“BÜTÇEDE AÇIK YARATİYOR”
Mine Coşkun, Dr. Sami Ulus

ve Dışkapı Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nin depreme dayanıksız olduğu gerekçesiyle kapatılmasının

planlandığını ancak bu hastanelere yönelik yapılan bilimsel raporların kendileriyle paylaşılmadığını belirtti. Eski binaların dayanıklılığının artırılarak, tarihi dokunun korunabileceğini ifade eden Coşkun, "Ancak tüm bunların sebebi, şehir hastanelerine hasta akışını artırmak gibi görünüyor. Kamu-özel iş birliği ile yapılan şehir hastaneleri, bütçede çok büyük açıklar yaratıyor." dedi. Vatandaşların ulaşılması zor olmayan, eşit yararlanabileceği hastaneler yapılması gerektiğini belirten Coşkun, şehir hastanelerinin buna uygun olmadığını söyledi.

“BAKANI FAHRETTİN KOCA, ‘HİÇBİR HASTANE KAPANMAYACAK’ DEMİŞTİ”

Eski Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın Etlik Şehir Hastanesi'nin açılmasının ardından "Hiçbir hastane kapanmayacak" sözü verdiği dikkat çeken Coşkun, bu sözlerin tutulmadığını söyledi: "Ancak Sami Ulus Hastanesi'nin içi boşaltıldı ve personelinin büyük çoğunluğu Etlik Şehir Hastanesi'ne yönlendirildi. Asistanların büyük çoğunluğu da aynı hastaneye yönlendirildi. Ancak asistanların tez hocalarının bir kısmı Sami Ulus'ta, bir kısmı Etlik Şehir Hastanesi'nde kaldı ve bu durum koordinasyonu zorlaştırdı. Zübeyde Hanım Hastanesi'nde kalan hekimler maddi zorluklarla karşılaştılar.

Hastanenin maaş performansı daha düşük olmasına rağmen burada asistan eğitimi devam etti. 2024 yılında, hastanenin arkasındaki barakalara Sami Ulus'tan gelen ekipler yerleştirildi. Bu ekipler, asistan eğitimine burada devam ettiler ve ağır bir yükü omuzladılar. Ancak 2024 yılında hem Sami Ulus Hastanesi hem de Zübeyde Hanım Hastanesi tamamen kapatıldı."

Özel sektörün çip üretim kapasitesi "Ulusal Çip Konsorsiyumu" ile büyütülecek

ANKARA (AA)- Çiplerin tasarım, üretim, paketleme ve test gibi bütün aşamalarının Türkiye'de gerçekleştirilmesinde ve Türk sanayisinin bu alandaki ihtiyaçlarının karşılanmasında dışa bağımlılığı ortadan kaldıracak "Ulusal Çip Konsorsiyumu" oluşturulacak.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının "2030 Sanayi ve Teknoloji Stratejisi"nden derlenen bilgiye göre, Türkiye'nin yarı iletken ve çip teknolojileri alanında güçlü bir konum elde etmesi ve sektörde sürdürülebilir bir üretim kapasitesi geliştirmesi, ulusal teknoloji politikalarının öncelikli hedefleri arasında yer alıyor.

Çip tasarımı ve üretim kabiliyeti bulunan Türkiye'de, yarı iletken ve çip teknolojileri alanında, kamu destekli ve çok ortaklı ulusal bir konsorsiyum kurulması planlanıyor. "Ulusal Çip Konsorsiyumu" ile tasarım, üretim, paketleme ve testten oluşan çip üretiminin bütün aşamalarının Türkiye'de gerçekleştirilmesi hedefleniyor.

Böylece çip üretim ekosisteminin büyümesi sağlanarak, mevcuttaki tasarım yetkinliğinin kademeli olarak geliştirilmesi ve Türk sanayisinin kritik çip ihtiyacında dışa bağımlılığının ortadan kaldırılması amaçla-

nyor.

Strateji kapsamında, ihtiyaç duyulan çiplerin tasarımı yerli tasarımcılar tarafından yapılacak ve seri üretim Türkiye'de kurulacak tesislerde gerçekleştirilecek. Kamu alımlarıyla bu süreçte kaldırıcı etkisi yaratılması sağlanacak.

Bu sayede, TÜBİTAK bünyesinde oluşan yetkinliklerin geliştirilmesi ve "terzi usulü" yatırım teşvikleriyle küresel ölçekte çip üreticilerinin Türkiye'de yatırım yapması hedefleniyor.

BAŞKA KONSORSİYUMLAR DA KURULACAK

2028 yılında 110 nanometre çip üretim teknolojisine geçilerek, Türkiye'nin ihtiyaç duyduğu kimlik ve pasaport takiler dahil birçok kritik çip üretebilir hale gelecek. Akabinde uluslararası işbirlikleriyle 16 nanometre çip üretim hattının kurulması ve yüksek teknolojili çiplerin yerli ve milli olarak üretilmesi amaçlanıyor.

Sağlanacak desteklerle gelecek 5 yıl içinde Türkiye'deki çip üretim ekosisteminin gelişmesi, yerli tedarikçi sayısının ve yetişmiş insan kaynağının artması öngörüldüğü.

Nükleer, biyoteknoloji

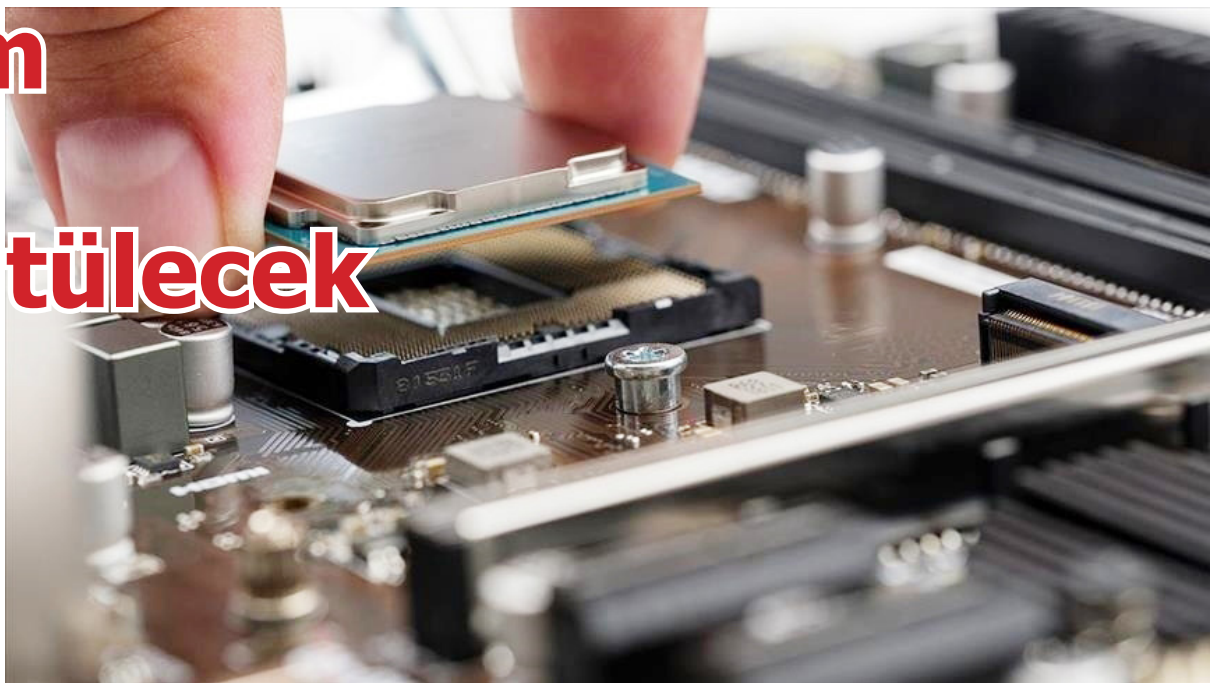
ve petrokimya gibi stratejik alanlarda da benzer bir yaklaşım takip edilerek, kamu desteğiyle çok ortaklı ulusal konsorsiyumlar kurulması hedefleniyor.

UZAY TEKNOLOJİLERİNDE KRİTİK ROL ÜSTLENECEK

Yatırım desteklerinin yanı sıra yerli çip üretimine yönelik kapsamlı AR-GE projelerinin de gerçekleştirilmesi gerekiyor. Bu girişimlerin Türkiye'nin teknolojik bağımsızlığını pekiştirmesi ve küresel yarı iletken pazarında rekabet gücünü artırması planlanıyor.

Yerli çip ve yarı iletken üretiminde kullanılacak stratejik ham maddelerin güvenli ve sürdürülebilir şekilde tedarik edilmesi için yerli ve uluslararası tedarik zinciri ortaklıkları kurulması öneriliyor. Bu işbirliklerinin, Türkiye'nin yarı iletken sektöründe güçlü ve bağımsız bir tedarik zinciri oluşturmaya katkı sağlayacağı öngörüldüğü.

Ayrıca TÜBİTAK BİLGEM ve Tümdevre Tasarım ve Eğitim Laboratuvarı (TÜTEL) tarafından kurulacak "Aviyonik Bileşen Tümdevre Tasarım ve Test Altyapısı"nın Türkiye'nin yüksek teknolojili savun-

ma sanayisi projelerinde ve uzay teknolojilerinde kritik rol üstlenmesine katkı sağlaması bekleniyor.

Bütün bu stratejik adımların, Türkiye'nin yarı iletken ve çip teknolojileri alanında küresel liderler arasında yer almasını ve teknoloji odaklı kalkınmasını desteklemesi hedefleniyor.

KRİTİK ALANLARDAKİ ÇİP TEKNOLOJİLERİ YERLİ GELİŞTİRİLECEK
TÜBİTAK BİLGEM bünyesinde kurulan Yarı İletken Teknolojileri Araştırma Laboratuvarı (YİTAL) ve ODTÜ Mikro Elektronik Mekanik Araştırma ve Uygulama Merkezi (MEMS) dışında, üniversite-sanayi işbirliğiyle çalışmalarını sürdüren ASELSAN Bilkent MikroNano AŞ de çip tasarımı ve üretimi konusunda faaliyet gösteriyor. HIT-30 Yüksek Teknoloji

Yatırım Programı'nda da yarı iletkenler sektörünün tanımlanması Türkiye'nin konuya verdiği önemi destekliyor. Programla birlikte çıkılan ve 5 milyar dolarlık destek bütçesi ayrılan HIT-Çip çağrısıyla 65 nanometre veya daha ileri teknolojide yıllık en az 1 milyon pul üretimi kapasitesinin oluşturulması hedefleniyor.

Çağrı kapsamında çip değer zincirinin ingot, wafer, test ve paketleme gibi unsurlarını kapsayan yatırımlar da desteklenecek. Tek bir amaca yönelik olarak tasarlanıp üretilen, yüksek hız ve verimlilik avantajı sunan Uygulamaya Özel Tümleşik Devreler (ASIC), tekrar programlanarak esneklik avantajı sunan ve özellikle prototip geliştirme aşamalarında hız kazandıran Alanda Programlanabilir Kapı Dizileri

(FPGA), ASIC ve FPGA yanın-da Grafik İşlemci Birimi (GPU) içeren YZ yongaları, bataryalı tüm cihazların güç yönetiminde kullanılan Güç Yönetimi Tümleşik Devreleri (PMIC), Haberleşme Tümleşik Devreleri (CIC) gibi kritik alanlarda özgün teknolojilerin geliştirilmesinde önemli rol oynayacak çiplerin yerli imkanlarla geliştirilmesi planlanıyor.

2023 yılında ise entegre devre tasarım kabiliyetinin ülke genelinde geliştirilmesi amacıyla açılan Rekabet Öncesi İşbirliği Programı Entegre Devre Tasarımı Projeleri Çağrısı kapsamında elektrikli araçlar için izolasyon çipi ve led farları kontrol eden sürücü çipi ile beyaz eşya sektörüne yönelik açık kaynak tabanlı mikrodeneyleyici projelerine destek sağlandı.

Hem bilime, hem ilime dair yegane ortak paydaştır ‘matematik’... Birçoğumuz için okul sıralarında zorunluluk, bazılarımız içinse bir tutku. Velew ki matematik, yalnızca rakamlardan ve formüllerden ibaret değil; hayatın dokusunda gizli, evrenin sessiz ama değişmez ‘dili’dir. Sebep ve sonuç ilişkisinin en net tanımıdır.

Matematik, alemin en derin sırlarını saklayan bir bilgelik hazinesidir. Bir rakam, bir formül ya da bir oran, sadece soyut kavramlar değil, aynı zamanda hayatın işleyişinin hesaplanmış bir yansımasıdır. Fizikte, kimyada, biyolojide, hatta müzikte bile bir matematiksel düzen, bir ahenk vardır. Atomların diziliminden, DNA sarmalına, en güzel melodilerin ardındaki ritimden, gökyüzündeki yıldızların dizilişine kadar her şey matematiksel bir kurguya sahiptir.

Bir düşünelim; Gün doğup batarken, mevsimler birbirini kovalarken, gezegenler yörüngelerinde kusursuz bir düzlemlerle dönerken matematik iş başındadır. Hayatın içinde, kararlarımızda, ticaretle, sanatta, hatta aşkın dengesinde bile onu görürüz. Bir ilişkinin sağlıklı yürütmesi için gösterilen emek ile alınan karşılık arasında bir denge vardır; tıpkı bir denklem gibi. Doğru değişkenleri yerine koyduğunuzda mutlu bir sonuç elde edersiniz.

Matematik, yalnızca formüllerin dünyası değildir; o, aynı zamanda estetiğin ve işlevselliğin de temelidir. Güzellikğin bile bir matematiği vardır; doğadaki altın oran, insan vücudunun yapısı, hatta bir dansın akışı bile matematiksel ahengin sonucudur. Yeni doğan bir bebeğin büyüme eğrisi, vücudun ritmik çalışması, nefes alıp verişimizin düzeni...

ZAMANSIZLIK KONFORU

Matematik: Hayatın sessiz mimarı

Şems HÜR

Hepsi görünmez ama değişmez bir matematiksel dizilimin parçasıdır. Rastgele sandığımız olaylar dahi, matematiksel bir düzen içinde gelişir.

Evrenin her zerresi matematiğe tabidir. Bir papatyanın yaprak diziliminden, su damlasının yüzeyde oluşturduğu halkalara kadar her şey belirli hesapların sonucudur. Akışkanlık, işlevsellik, verimlilik... Tüm bunlar, matematikle mümkün hale gelir. Onu fark ettiğimizde, dünyaya bakışımız değişir. Çünkü matematik, yalnızca sayılarla değil, varoluşun en derin kökleriyle de ilgilidir.

Matematik, kaostan içinde bir düzen arayışıdır. Evrende hiçbir şey rastgele değildir. İnsanoğlu, genellikle hayatın karmaşık ve belirsiz olduğunu düşünür, fakat matematik bize bu karmaşıklığın içinde bile gizli bir düzen olduğunu gösterir. Hayat da böyledir. Başımıza gelen olaylar rastgele gibi görünse de, belli bir noktadan sonra dönüp baktığımızda, yaşadıklarımızın iç içe geçmiş bir formüle hizmet ettiğini fark ederiz.

Her şeyin bir ölçüsü vardır ve hayat, ince bir dengede saklıdır. Doğa, varlık ve yokluk arasında kurduğu hassas terazisiyle bize bir hakikati fısıldar; Haddini aşan her şey, kendi zıddına dönüşür. Rüzgar

hafifçe eserken serinlik verir; ama haddini aşarsa fırtınaya dönüşür, yıkar, savurur. Güneş, toprağı ısıtarak bereket saçar; fakat ölçüsüzce yakarsa, kuraklığa sebep olur. Su hayat verir; ama fazlası, taşkına dönüşerek her şeyi yutar.

İnsan hayatı da böyledir. Ne aşırı bolluk ne de mutlak yokluk sürdürülebilir bir düzen getirebilir. Varlık içinde yokluk, insanı şükre ve idrake yönlendirirken; yokluk haddini aşarsa, felakete, kırılmaya ve hatta çöküşe götürür. Eski medeniyetler bu dengeyi anlamış, her şeyin bir ölçüye riayet etmesi gerektiğini kavramışlardır. Örneğin: Eski Yunan’da geometri, yalnızca bir bilim değil, aynı zamanda bir hayat felsefesi idi. Hatta “medeniyetin anası” olarak tanınlanmıştı. Pythagoras’ın “Evren sayıların uyumu üzerine kuruludur.” sözü, bu denge anlayışının güzel bir ifadesidir. Matematik, yalnızca hesap yapmak değil, aynı zamanda hayatı anlamlandırmak, ölçülü olmayı öğrenmek, insanın kendisine ve çevresine uyumlanmasını sağlamak için vardır.

Ölçü, yalnızca fiziksel dünyada değil, ruhsal dünyada da gereklidir. Aşırı hırs insanı tükenmişliğe, aşırı rahatlık ise tembelleğe sürükler. Aşırı cömertlik kişinin kendisini tüketmesine, aşırı bencillik

ise yalnızlaşmasına neden olur. Matematik, burada da bize bir şey öğretir: Hayat bir denklemdir ve her şeyin bir karşılığı, bir oranı, bir dengesi olmalıdır. Öyleyse, hayatta dengeli olmayı bilmek, doğru ölçüleri korumak gerekir. Aksi takdirde, her şeyin aşırısı, tıpkı doğada olduğu gibi, yaşamımızda da yıkıcı bir kasırgaya dönüşebilir.

İnsan zihni belirsizlikten hoşlanmaz; her şeyin bir ölçüye tabi olduğunu bilmek huzur verir. Zamanı yönetmek için saatleri, mesafeleri belirlemek için uzunluk birimlerini, ekonomiyi anlamak için istatistikleri kullanırız. Ancak ölçüyü yalnızca dış dünyada aramak eksik kalır; duygularımızı, ilişkilerimizi, isteklerimizi ve korkularımızı da ölçebilmeliyiz.

Ölçü, sadece fiziksel dünyada değil, düşünsel ve duygusal dünyada da bir kılavuz gibidir. Yalnızca doğru oranı bulmakla ilgili değildir; aynı zamanda değer vermekle de ilgilidir. Zamanın ölçüsünü bilmeyen kişi, ömrünü boşa harcar. Sevgiyi, ilgiyi ölçüsüz yaşayan, ya kendini unuttur ya karşısındakini tüketir. Bir şeyi ne kadar yapacağımızı, ne zaman duracağımızı, nerede dengeyi bulacağımızı bilemezsek, hayat bir denklem değil, çözümsüz bir probleme dönüşür. Ölçüsüz bir güç, bilgi ya da bir duygu, eninde sonunda insanı dengesizliğe sürükler. Bu yüzden hayatı anlamak isteyen kişi, önce ona hangi ölçüyle baktığını sorgulamalıdır.

Hayat, bazen çözülmesi zor bir denklem gibi gelir. Ama unutmamak gerekir ki, her denklemin bir çözümü vardır (belki beklediğimizden farklı bir formda, ama mutlaka vardır). Önemli olan, çözümü aramaktan ve yeni yollar denemekten vazgeçmemektir.

Yüksek Hızlı Tren Konsorsiyumu kurulacak

ANKARA (AA) - Türkiye’de oluşturulacak Yüksek Hızlı Tren Konsorsiyumu ile giderek genişleyen YHT ulusal ağına işletilecek araç talebi yerli ve milli YHT dizileriyle karşılayacak, bu araçlar yakın coğrafyalara ihraç edebilecek.

Kamu, otomotiv sektöründeki dönüşüme rehberlik etmeyi sürdürüyor. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve bağlı kuruluşları, Türkiye’yi elektrikli, bağlantılı, otonom araç teknolojilerinin üretiminde küresel bir cazibe merkezi haline getirmek için aktif bir rol üstleniyor.

Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı ile mobilite sektöründe, akıllı şehir içi elektrikli toplu taşıma araçlarının geliştirilmesi ve seri üretimin den ileri seviye sürüş destek sistemlerine, otonom araçlarda kullanılacak akıllı kamera sistemlerinin geliştirilmesinden elektrikli araçlar için şarj ekostemini yatırımlarına kadar toplam büyüklüğü 32 milyar lirayı aşan, 38 yatırım projesi destekleniyor. Ayrıca, Avrupa Yeşil Mutabakatına uyum çalışmaları kapsamında, karbon nötr üretim süreçleri ve sürdürülebilir araç üretimi gibi hedeflere de destek veriliyor.

Yüksek öncelikli teknoloji alanlarında, özel nitelikli projelere kapsamlı destek ve teşviklerin sağlandığı, ihtiyaca özel çözümler geliştirilen "HİT-30 Yüksek Teknoloji Yatırım Programı" çerçevesinde, mobilite başta olmak üzere yarı iletkenler, yeşil enerji, ileri imalat, sağlıklı yaşam, dijital teknolojiler, değer zincirini tamamlayıcı yatırımlar, haberleşme ve uzay gibi 8 farklı alana yatırım yapılıyor.

Mobilite başlığı altında, daha önce elektrikli araç ve batarya konularında çağrılar açılırken, bu kapsamda yakıt hücreli araçlar, elektrikli hızlı raylı sistemler, mikro mobilite hava aracıları, insansız kara, hava, deniz taşıtları konularında da çağrılara çıkılması planlanıyor.

Böylece otonom araç ekosistemine yapılacak yatırımların, sektördeki yerli tedarik zincirini güçlendirmesi ve yeni nesil mobilite çözümleriyle sürdürülebilir ulaşım politikalarına katkı sağlaması bekleniyor. Geleceğin akıllı ulaşım sistemlerine entegrasyon sürecinde atılan bu adımlarla, Türkiye’nin mobilite alanındaki dönüşümünü hızlandırması, küresel teknoloji sahnesinde güçlü bir konuma erişmesi ve bu yerli koruması için çalışmalar devam ediyor.

Raylı sistemler, nüfus artışı ve kentselme ile giderek artan ulaşım talebine sürdürülebilir ve ekonomik bir çözüm olarak ön plana çıkıyor. Ulaştırma kaynaklı karbon emisyonlarının azaltılmasına doğrudan katkısı olan raylı sistem araçlarının tüm bileşenleriyle yerli ve milli olarak üretilmesi, Türkiye’nin ekonomik bağımsızlığının güçlendirilmesine de hizmet ediyor.

Türkiye, raylı sistem araçlarının yüksek bir yerlilik oranıyla üretimi ve ihracatında önemli bir mesafe kat etmiş durumda bulunuyor. Sahip olunan mevcut kapasite, kabiliyet ve birikim, Türkiye’yi bu alanda bir üst lige taşıyacak olan yerli ve milli Yüksek Hızlı Tren (YHT) hedefiyle bir araya getirilecek. Bu kapsamda Yüksek Hızlı Tren Konsorsiyum’u kurulacak.

"Kara tren"den YHT'ye demir yolu serüveni

Anadolu'nun demir rayları 169 yıl önce "kara tren" ile tanışırken Cumhuriyet'in ilk yıllarında yatırımlarla genişleyen Türk demir yolu ağına, 2003'ten sonra yeni dönem başladı

ANKARA (AA) - Anadolu'nun demir rayları 169 yıl önce "kara tren" olarak da bilinen buharlı trenle tanışırken Cumhuriyet'in ilk yıllarında yatırımlarla genişleyen Türk demir yolu ağına 2003'ten sonra yolcu taşımacılığında yüksek hızlı trenlerle (YHT) hızlı ve konforlu hizmet sunulan yeni bir döneme girildi.

AA muhabirinin derlediği bilgiye göre, Osmanlı döneminde, Avrupa’da buhar gücünün demir yollarında kullanılmaya başlanmasından 26 yıl sonra 1856’da demir raylarla tanışıldı. Türk demir yolu serüveni, bir İngiliz şirketine verilen imtiyazla 169 yıl önce 130 kilometrelik İzmir-Aydın hattının temelini atılmasıyla başladı.

Osmanlı döneminde toplam 8 bin 619 kilometre demir yolu yapılırken, bunun 4 bin 136 kilometrelik kısmı bugünkü sınırlar içinde kaldı. Bu hatlarda saatte yaklaşık 40 kilometre hıza çıkabilen buharlı trenler hizmet veriyordu. Daha sonra bunların yerini ortalama 60 kilometre hız yapabilen konvansiyonel trenler aldı.

DEMİR AĞLARIN "ALTIN ÇAĞI"

Cumhuriyet'in ilk yıllarında demir yolu yatırımlarına verilen önem, "Demir ağlarla ördük ana yurdu dört baştan" dizeleriyle Onuncu Yıl Marşı’na da yansdı. Bu dönem Türk demir yolları tarihinde "altın çağ" olarak nitelendirildi. 2. Dünya Savaşı’na kadar büyük bir hızla sürdürülen demir yolu yapımı, savaş nedeniyle 1940’lardan sonra yavaşladı.

1923-1950 yıllarında 3 bin 764 kilometrelik demir yolu yapıldı. Türkiye’de 1950 sonrasında ise kara yolu yatırımları hız kazandı. Bu politikanın sonucu olarak 1951-2003 döneminde yıllık ortalama sadece 18 kilometre demir yolu yapılabildi.

TÜRKİYE HIZLI TREN AĞLARIYLA DONATILIYOR

Demir yollarında 2003 sonra-

rı yeni bir döneme girildi. Ankara merkez olmak üzere İstanbul-Ankara-Sivas, Ankara-Afyonkarahisar-Uşak-Manisa-İzmir, Ankara-Konya koridorlarını kapsayan çekirdek yüksek hızlı demir yolu ağının oluşturulması öncelikli hedef olarak belirlendi.

Yüksek hızlı ve konvansiyonel yol yapımının yanı sıra Cumhuriyet öncesi ve sonrasında yapılan demir yollarında ana hatların tamamı

yenilendi.

Yollar yenilenirken çevre dostu elektrikli ve hat kapasitesini artıran sinyalli hatlara dönüştürülmesine de ağırlık verildi. 2002’de 2 bin 505 kilometre olan sinyalli hatlar yüzde 221 artışla 8 bin 46 kilometreye, 2 bin 122 kilometre olan elektrikli hatlar yüzde 243 artışla 7 bin 274 kilometreye ulaştı.

Türkiye, projelerin hayata geçirilmesi sonucu hızlı trenlerle de bu

dönemde tanıştı. İlk YHT, 2009’da Ankara-Eskişehir hattında hizmete alındı. Saatte 250 kilometrelik hızla işletilmeye başlanan hatta, seyahat süresi 1 saat 30 dakikaya düştü.

YHT’ler daha sonra Ankara-Konya, Ankara-İstanbul (Pendik) ve İstanbul-Konya, Ankara-Sivas hatlarında da hizmet vermeye başladı.

Türkiye’nin dört bir yanı, hızlı tren (HT) ve YHT hatlarıyla birbirine bağlandı. Şu ana kadar 2 bin 251 kilometre YHT hattının yapımı tamamlandı, 3 bin 776 kilometrelik kesimde ise YHT ve HT hattının inşası devam ediyor.

ŞEHİR İÇİ RAYLI SİSTEM PROJELERİ

Ülkenin dört bir yanı demir ağlarla örülürken TCDD’nin kent içi toplu taşımacılığında raylı sistem geliştirilmesi için yerel yönetimlerle işbirliği yapmasıyla önemli projeler de hayata geçirildi.

İstanbul’un ulaşım sorunu açısından önemli projelerden Marmaray ile Asya-Avrupa kıtaları denizin altında, Marmaray Boğaz Tüp Geçisi ve Bakü-Tiflis-Kars Demir Yolu hatlarının ardından Gebze-Halkalı banliyö hatlarının da hizmete girmesiyle Pekin’den Londra’ya kadar kesintisiz demir yolu ulaşımı mümkün hale geldi.

Ankara’da BAŞKENTRAY, İzmir’de İZBAN ve Gaziantep’te GA-ZIRAY hizmet vermeye başladı.

YERLİ VE MİLLİ ÜRETİMLE AR-GE’YE BÜYÜK ÖNEM VERİLİYOR

Söz konusu demir yolu projeleri uygulamaya alınırken aynı zamanda yerli ve milli üretim ile AR-GE çalışmalarına da büyük önem veriliyor. Yerlilik oranı lokomotiflerde yüzde 51’in, vagon üretiminde ve demir yolu yapımlarında da yüzde 90’ın üstüne çıktı.

24 SAAT

GAZETECİLER CEMİYETİNİN YAYIN ORGANIDIR

7 NİSAN 2025 PAZARTESİ SAYI: 13816

Gazeteciler Cemiyeti Adına Sahibi

NAZMİ BİLGİN

Yönetim Kurulu

Ali Oruç, Ali Topçu, Ayhan Aydemir, Emin Özgönül, Güray Soysal, Kenan Şener, Kudret Doğandemir, Mustafa Yıldız, Özlem Akarsu Çelik, Önder Yılmaz, Ümit Gürtnu, Yusuf Kanlı, Zeynep Gürcanlı Ürektürk

İstanbul Temsilcisi: Atıla Güvenç

24saathaberler@gmail.com. 0532 257 12 58

www.24saatgazetesi.com

Kurumsal e-posta adresi: info@24saatgazetesi.com

UETS adresi: 15652-56482-83904

24saatgazetesi@gmail.com

İdare Merkezi- Dizgi- Tasarım

Gazeteciler Cemiyeti, Üsküdp Sokak No: 35 Çankaya/ ANKARA

Tel: 0312 427 15 22 - 427 27 12 Faks: 0312 468 23 84

Yayın Türü: Günlük Dijital (Pazar günü hariç)

Isınan hava, bulut oluşumunu engelleyerek küresel ısınmayı artırıyor

İSTANBUL (AA) - Boğaziçi Üniversitesi İklim Değişikliği ve Politikaları Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürü Prof. Dr. Levent Kurnaz, atmosferin ısınmasıyla güneş ışığını yansıtan bulutların azaldığını, bu durumun da küresel ısınmayı artırdığını belirtti.

Dünya Meteoroloji Örgütü (WMO) göre, karbondioksit, metan ve nitro oksit konsantrasyonları 2023’te, son 800 yılın en yüksek seviyesine ulaştı. Sera gazı emisyonlarının rekor seviyeye yükselmesi, gezegenin gündün güne daha fazla ısınmasına ve iklim değişikliğine yol açıyor. Environmental Research Letters bilim dergisinde yayımlanan çalışma, özellikle okyanuslar üzerindeki bulutlu alanların azalarak eskiye kıyasla daha az güneş ışığı yansıttığını, bu durumun sera gazlarının gezegeni daha fazla ısıtmasına ve iklim değişikliğinin hızlanmasına neden olduğunu gösterdi.

Çalışmaya göre iklim değişikliği nede-

niyle gündün güne ısınan havanın daha fazla su buharı tuttuğu göz önüne alındığında, bulut oluşumu için ihtiyaç duyulan serin ortam bulunamıyor ve bulutlu alan miktarındaki azalışla sera gazları daha fazla etkili oluyor.

Araştırmacılar, bu etkinin California ve Namibya kıyılarındaki bulutlu alanlar da dahil birçok noktada ve deniz buzullarının son zamanlarda önemli ölçüde erimesinin okyanuslar tarafından daha fazla güneş ışığı emilimini açıklayabileceği Antarktika’nın uç bölgelerinde meydana geldiğini tespit etti.

Dünyanın ısınma oranı 2001-2014 yıllarında metrekarede 0,6 vaten, bu değer 2015-2023’te metrekarede 1,2 vata yükseldi. Bu artışın temel nedeni, bulut etkileri sebebiyle okyanuslar üzerinde emilen güneş ışığında yaşanan artış olarak görüldü. Atmosferde artan sera gazı emisyonlarıyla bulut oluşumunda meydana gelen azalmanın iklim değişikliği üye-

rindeki etkisine ilişkin soruları yanıtlayan Prof. Dr. Levent Kurnaz, küresel ısınmanın en önemli nedeninin, atmosferdeki sera gazı oranını artıran kömür, petrol ve doğal gaz kullanımı olduğunu söyledi.

Son 10 yılda ve özellikle 2024’te kara ve denizlerin geçmişe kıyasla daha fazla ısındığını, bunun nedeninin de atmosferde artan sera gazı oranları olduğunu belirten Kurnaz, 1896’da bilim insanı Svante Arrhenius’un, “karbondioksitin atmosferdeki oranının milyonda 280’den milyonda 560’a çıkması durumunda dünyanın 5 derece ısınacağına” ilişkin sözlerini hatırladı.

Şu anda atmosferdeki karbondioksit oranının milyonda 425 olduğunu ve ısınmanın da bundan kaynaklığını ifade eden Kurnaz, "Ama bilmediğimiz, bu ısınmanın mekanizması yani nasıl oluyor da artan karbondioksit oranı bu seviyede ısınmaya neden oluyor?" ifadelerini kullandı.

Atmosferin, sıcaklığına orantılı şekilde

su buharı barındırdığını yani atmosfer ne kadar sıcaksa o kadar çok su buharının bulut ve yağmur oluşturmada atmosferde kalabildiğini dile getiren Kurnaz, atmosferin alt seviyelerindeki bulutların güneş ışığı yansıttığını, bulutların azalmasıyla da atmosferde daha fazla ısı tutulduğundan bu durumun küresel ısınmayı artırdığını aktardı.

Güneş ışığının dünyanın yüzeyinden daha az yansımaya başladığına işaret eden Kurnaz, şunları kaydetti:

"Bunun sebeplerinden biri de buzulların erimesidir. Buzullar beyaz renkli olduğundan ışığı çok yansıtır ama eriyip altında lacivert renkli deniz veya kahverengi toprak kıtığında bu yansıtma azalır. Böylece karalar ve denizler daha hızlı ısınır. Yani küresel ısınma buzulların erimesine yol açar ama buzullar eridiğinde çıkan yüzeye de güneş ışınlarını daha çok emdiği için küresel ısınmayı daha da artırır."

Geçen yıl 300 bin yabancıya çalışma izni verildi

ANKARA (AA)- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına geçen yıl 381 bin 485 yabancı çalışma izni başvurusu yaparken, müracaatların 300 bin 851'i olumlu sonuçlandı.

Dünyanın dört bir yanından binlerce kişi, Türkiye'de yasal statüde çalışabilmek için Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına başvurdu.

Geçen yıl yabancılar tarafından 381 bin 485 çalışma izni başvurusu yapıldı. Başvuruları titizlikle inceleyen Bakanlık, bunların 300 bin 851'ini olumlu sonuçlandırdı.

EN FAZLA İZİN İMALAT SEKTÖRÜNDE

İzin verilenler arasında Suriyeliler ilk sırada yer aldı. Suriyelileri sırasıyla Türkmenistan, Rusya, Özbekistan, İran, Afganistan, Azerbaycan, Endonezya, Hindistan ve Irak uyruklular izledi.

En fazla çalışma izni verilen sektör imalat oldu. Bunun ardından, inşaat, toptan ve perakende ticaret, ev hizmetleri, konaklama, idari ve destek hizmetleri, sağlık ve sosyal hizmetler sektörleri geldi.

Türkiye "uzay ekonomisi"ne imzasını kritik teknolojilerle atacak

ANKARA (AA) - Türkiye, geçen yıl sonu itibarıyla 596 milyar dolarlık büyüklüğe ulaşan uzay ekonomisine entegrasyonunu hızlandırarak, bu alanda üretici haline gelebilmek amacıyla konumlama sistemlerinden robotiğe, optik haberleşmeden yapay zekaya kadar çeşitli alanlardaki kritik teknolojilere odaklanacak.

AA muhabirinin derlediği bilgiye göre, Türkiye, Milli Uzay Programı kapsamında bir yandan tarihi adımlar atarken diğer yandan özel sektörün de payını artırarak uzay ekonomisindeki gücünü büyütmeyi hedefliyor.

Geleneksel olarak devletler eliyle yürütülen uzay çalışmalarına son dönemde özel sektör şirketlerinin de eşlik etmesi bu pazardaki yarış hızlandırdı.

"Yeni uzay" adı verilen süreci başlatan yatırımlarla bu alandaki yatırımcı sayısı da artışa geçti. 2000'lerin başında uzaya yatırım yapan ülke sayısı 30 civarındayken 2020'lere gelindiğinde 80'ye geçti. 2015-2020 döneminde uzay harcamaları yüzde 20 arttı.

UZAY PAZARINDA BÜYÜME TRENDİ BEKLENİYOR

Geçen yıl küresel uzay ekonomisi, 596 milyar dolar olarak hesaplandı. "Uzay pazarı", 224 milyar dolarlık hacimle devlet ve özel sektör aktörlerinin doğrudan dahil olduğu, uzay faaliyetlerinin merkezinde yer alan pazar segmenti olarak belirlendi.

"Kullanıma hazır çözümler" ise 308 milyar dolarlık hacmiyle uzay tabanlı altyapıyı kullanan hizmet ve uygulaması kapsayan segment oldu.

Uzay ekonomisinin büyüklüğünün 2033'te yaklaşık 1 trilyon dolara ulaşması ve bunun büyük ölçüde uydu verilerini kullanan çözümler tarafından tetiklenmesi öngörüldü.

Uzay ekonomisinde gelecek dönemde yıllık ortalama yüzde 9 büyümeye tahmin ediliyor. Bu oran, küresel gayri safi yurt içi hasılanın (yıllık yüzde 5) büyümeye oranının oldukça üzerinde yer alıyor.

Geçen yıl uydu pazarındaki farklı faaliyet alanları arasında en büyük payı, uydu haberleşme (Satcom) sektörü aldı. Takım uyduları da özellikle Satcom ve yer gözlem alanında yüksek sayıları ve kısa ömürleri nedeniyle pazarın büyük bölümünü oluşturdu.

TÜRKİYE STRATEJİK ADIMLAR ATACAĞI

Türkiye de bu süreçte ilgili kurum ve kuruluşların yanı sıra özel sektör şirketleriyle de baş aktörlerden biri olma hedefiyle çalışmalarını yoğunlaştırdı.

Milli Uzay Programı kapsamında ilk insanlı uzay yolculuğunu gerçekleştiren Türkiye, Ay Programı kapsamındaki projelere de devam ediyor. Bu süreçte özellikle "kritik teknolojiler" olarak adlandırılan cihaz ve teçhizatların üretimine odaklanılacak. Bu süreçte geliştirilecek roket ve uydu motorları, kritik bileşenler, iniş sistemleri, navigasyon gibi teknolojiler sayesinde Türkiye'nin küresel uzay ekosisteminde güçlü bir oyuncu haline gelmesi amaçlanıyor.

Aynı zamanda, Türkiye'nin bölgesel konumlandırma ve zamanlama sistemi kurma hedefinin, ülkeye ekonomik anlamda büyük bir fırsat sunması öngörüldü. Söz konusu sistemle bölgesel hizmet sunarak dışa bağımlılığın azaltılması ve ülkenin küresel pazarda kendine önemli bir yer edinmesi planlanıyor.

Öte yandan, Türkiye'nin kendi uzay limanını kurma hedefi doğrultusunda, uydu pazarının büyümesiyle birlikte birçok ülke ve şirketin uygun maliyetli fırlatma hizmetleri talebine karşılık verilerek ekonomik kazanç elde edilmesi hedefler arasında yer alıyor.

"Ürünlerin güvenliği ve takibi için QR kod, blok zinciri tabanlı doğrulama sistemleri gibi teknolojik çözümler teşvik edilmelidir" diyen Koçal:

E-ticaret yönetmeliğine tüketici dernekleri tam destek vererek sıkı denetim istedi

İSTANBUL (AA)- Ticaret Bakanlığı tarafından duyurulan ve yürürlüğe giren "Uzaktan İletişim Araçları Yoluyla Piyasaya Arz Edilen Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimi Yönetmeliği" sağladığı faydalar nedeniyle tüketiciler derneklerinden tam destek aldı.

Yönetmeliğin kapsamına ilişkin AA muhabirine bilgi veren Tüketiciler Konfederasyonu (TÜKON) Genel Başkan Vekili Aziz Koçal, bundan sonraki süreçte ürün güvenliği ve şeffaflık açısından, tüketicilerin internetten satın aldıkları ürünlerin güvenilir ve mevzuata uygun olup olmadığını daha net görebileceğini anlattı.

Koçal, yetkili kurumlar tarafından denetim ve izlenebilirliği sağlamak için piyasa gözetimi yapılarak güvensiz ürünlerin tespitinin yapılacağını ve piyasadan çekilmesinin sağlanacağını belirterek, şunları kaydetti:

"Tüketiciler, sahte veya güvensiz ürünler nedeniyle daha kolay şikayette bulunabilecek ve haklarını daha etkin bir şekilde arayabilecekler. Tüketicinin bilgilendirilmesi açısından ürün güvenliği, satıcı bilgileri, üretici bilgileri gibi konularda daha açık ve erişilebilir bilgiler sağlanacak. Yönetmelik, piyasa gözetimi ve denetimi açısından olumlu bir adım olsa da, uygulanabilirliği ve yaptırımların etkinliği kritik öneme sahip. E-ticaret platformları ve satıcıların yönetmelik kurallarına uyup uymadığı düzenli olarak denetlenmezse, tüketiciler sahte veya güvensiz ürünlerle karşılaşmaya devam edebilir. Yönetmeliğin ihlali durumunda caydırıcı cezalar uygulanmazsa,

Tüketiciler Konfederasyonu Genel Başkan Vekili Aziz Koçal

kötü niyetli satıcılar faaliyetlerine devam edebilir. Yönetmelik tüketici haklarını güçlendirme açısından olumlu bir adım olmakla birlikte, etkin denetim yapılmalı, yaptırımlar uygulanmalı ve tüketici farkındalığı sağlanmalı."

"TÜKETİCİLERİN HIZLI VE ETKİN ŞİKAYET EDEBİLECEĞİ YENİ PLATFORM OLUŞTURULMALI"

Koçal, yönetmeliğin uygulanmasını takip etmek için tüketicilerin hızlı ve etkin şikayet edebileceği yeni platform oluşturulması gerektiğine işaret ederek, oluşturulan platformların yaygınlaştırılması gerektiğini dile getirdi.

"Ürünlerin güvenliği ve takibi için QR kod, blok zinciri tabanlı doğrulama sistemleri gibi teknolojik çözümler teşvik edilmelidir." diyen Koçal, şu değerlendirmelerde bulundu:

"Tüketici örgütleri ile iş birliği yapılarak tüketicilere, güvenli alışveriş konusunda bilinç kazandıracak kampanyalar ve eğitimler düzenlenmeli, bunun için yeterli kapasiteye sahip tüketici örgütleri güçlendirilmeli ve kapasitesinin genişletilmesi için desteklenmelidir. Tüketicinin can güvenliği ve sağlığını önemli derecede tehdit

eden ürünler açısından mutlaka hürriyeti kısıtlayıcı cezalar ve ticaretten men cezaları gibi ek tedbirler ve cezalar uygulanması için yeni düzenlemeler gerekebilir."

"PIYASA GÖZETİMİ YETERİNCE SIK VE ETKİLİ YAPILMAZSA, TÜKETİCİLER KORUNAMAZ"

Koçal, piyasa gözetimi yeterince sık ve etkili yapılmazsa, tüketicilerin korunamayacağına dikkati çekerek, "Bu nedenle bağımsız denetim kuruluşları, yerel yönetimler, odalar ve tüketici örgütleri ile iş birliği yapılmalıdır." dedi.

Platformların, yönetmelik kurallarına uymayan satıcıları sistemlerinde barındırmaya devam edebileceğini söyleyen Koçal, "Bunu önlemek için platformlara ciddi yaptırımlar uygulanmalı ve sorumlulukları netleştirilmelidir. Müttesel sorumlulukları genişletilmelidir. Yönetmelik her ne kadar iyi olsa da, tüketiciler güvensiz satıcılardan alışveriş yapmaya devam edebilir. Bunu önlemek için, kamu spotları,

medya kampanyaları ve bilinçlendirme projeleri artırılmalıdır." diye konuştu.

"YÖNETMELİĞİ TÜKETİCİLER AÇISINDAN ÇOK OLUMLU DEĞERLENDİRİYORUZ"

Tüketiciler Derneği (TÜDER) Genel Başkanı Levent Küçük ise, yönetmeliği tüketiciler açısından çok olumlu değerlendirdiklerini belirterek, yeni uygulamayla birlikte uzaktan satış olarak adlandırılan tüketici ile satıcının karşı karşıya gelmediği alışverişlerde ürünlere ilişkin bilgilerde eksik ya da yanıltıcı bilgilerin söz konusu olabildiğini dile getirdi.

Bazı kötü niyetli işletmecilerin bu nedenle tüketiciyi yanıltabildiğini işaret eden Küçük, e-ticaretin yukarı yönlü ivmelendiği bir dönemde bu yönetmeliğin hayata geçmesinin, yeni tedbirlerin getirilmesinin oldukça önemli olduğunu söyledi.

Küçük, yönetmeliğin e-ticarete satışa sunulan ürünlere ilişkin daha ayrıntılı bilgi verilmesini sağlayacağına dikkati çekerek, şu

değerlendirmelerde bulundu:

"Tüketici online alışverişten aldığı ürünün tüm detaylarına mağazaya gitmiş gibi erişecek, bu çok önemli. Ürünle ilgili yanıltıcı bir bilgi verildiğinde online pazar yerleri 24 saat içinde ürünü kaldırmak zorunda kalacak. Yönetmeliğin en önemli kısmı, yurt dışından alışveriş yaptığımız sitelerin Türkiye'de temsilci bulundurma zorunluluğu getirmesi. Ayıplı mal ile karşılaştığında tüketici muhatap bulamıyordu. Yurt dışından yapılan alışverişlerde tüketici ayıplı mal ile karşılaştığında yasal olarak nasıl hakkını arayacağı soru işaretiydi, bu düzenlemeden sonra Türkiye'de temsilciler yasal muhatap olabilir, bu çok ciddi bir gelişme."

Yönetmeliği, tüketiciler açısından çok sayıda avantaj barındırması dolaısıyla desteklediklerinin altını çizen Küçük, burada en önemli konunun denetim olduğunu, tüketicilerin haklarının korunması için uygulamada sıkı denetim istediklerini söyledi.

Otomobil ve hafif ticari araç pazarı ocak-mart döneminde yüzde 6,5 daraldı

İSTANBUL (AA) - Türkiye otomobil ve hafif ticari araç pazarı, ocak-mart döneminde önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 6,5 daralarak 276 bin 284 olarak kaydedildi.

Otomotiv Distribütörleri ve Mobilite Derneğinin (ODMD) Mart 2025 verilerine göre, otomobil satışları, ocak-mart döneminde geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 4,1 azalarak 223 bin 793, hafif ticari araç satışları da yüzde 15,5 düşüşle 52 bin 491 olarak gerçekleşti.

Mart ayında ise otomobil ve hafif ticari araç pazarı önceki senenin aynı ayına göre yüzde 6,4 daralarak 116 bin 900, aynı dönemde otomobil satışları ise yüzde 5,5 artarak 91 bin 828 oldu. Hafif ticari araç pazarı da yüzde 10,2 büyüyerek 25 bin 72 olarak kayıtlara geçti.

Pazarın yüzde 82,2'sini vergi oranları düşük olan A, B ve C segmentlerindeki araçlar oluşturdu. C segmenti otomobiller 125 bin 442 ile yüzde 56,1 pay, B segmenti otomobiller 57 bin 861 ile yüzde 25,9 pay aldı.

Gövde tiplerine göre değerlendirildiğinde ise en çok tercih edilen gövde tipi yüzde 59,7 pay ve 133 bin 512 satışla SUV otomobiller oldu.

SUV otomobilleri, yüzde 23,8 pay ve 53 bin 195 satışla sedan, yüzde 15,6 pay ve 34 bin 974

adetle H/B otomobiller takip etti.

Benzinli otomobil satışları 111 bin 53 ile yüzde 49,6 pay, hibrit otomobil satışları 63 bin 884 ile yüzde 28,5 pay, elektrikli otomobil satışları 29 bin 594 ile yüzde 13,2 pay, dizel otomobil satışları 18 bin 484 ile yüzde 8,3 pay ve otogazlı otomobil satışları 778 adetle yüzde 0,3 pay aldı.

ELEKTRİKLİ OTOMOBİL SATIŞLARI ARTTI

160 kW altındaki elektrikli otomobil satışları yüzde 65,5 artarak yüzde 10,6 paya, 160 kW üstü elektrikli otomobil satışları da yüzde 164,1 artarak yüzde 2,6 paya sahip oldu.

1600cc altındaki otomobil satışları yüzde 29,3 azalarak yüzde 57,5 pay, 1600-2000cc aralığındaki otomobil satışları yüzde 9,4 düşüşle yüzde 0,5 pay alırken, 2000cc üstü otomobil satışları yüzde 22,8 artarak yüzde 0,3 pay olarak kaydedildi.

Otomatik şanzımanlı otomobiller 211 bin 659 ile yüzde 94,6 pay alırken, manuel şanzımanlı otomobiller 12 bin 134 adetle yüzde 5,4 paya ulaştı.

Hafif ticari araç pazarı gövde tipine göre, van gövde tipi yüzde 74,6 pay ve 39 bin 175 adetle en çok tercih edilen gövde tipi olurken, kamyonet gövde tipi yüzde 11,1 pay ve 5 bin 831 adetle ikinci sırada yer aldı.

Düzenli Bağışla Umudu Bağışla

Her düzenli bağış bir çocuğun umudunu yeniden yeşertir. Küçücük bir iyilik damlası, bir hayatın tüm hikayesini baştan yazabilir. Ve o hikaye, sizin ellerinizle şekillenir.

losev.org.tr/sayenizde

LÖSEV
Lösemili Çocuklar Vakfı

Diyabetlilerde topuk çatlağı kangrene kadar gidebiliyor!

HABER MERKEZİ- Topuk çatlaklarının görüntü olarak kişileri rahatsız etmekle birlikte sonrasında bu çatlakların bakteriyel ve diğer mikroorganizmalar için vücuda giriş kapısı olabileceğini dile getiren Podoloji Programı Öğr. Gör. Muharrem Tosun, "Böylece ayakta enfeksiyon oluşmasına sebep olup ciddi sağlık sorunlarına yol açabilir. Derin topuk çatlaklarında gerekli hijyen kurallarına dikkat edilmediği takdirde mikroorganizmaların vücuda girmesi ve enfeksiyona yol açması mümkün. Enfeksiyon riski diyabetlilerde ayak ülseri veya kangren gibi ciddi sağlık sorunlarını da beraberinde getirmektedir" uyarısında bulundu. Üsküdar Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Podoloji Programı Öğr. Gör. Muharrem Tosun, topuk çatlağı ve tedavisi konusunda önemli bilgiler verdi.

YANLIŞ AYAKKABI KULLANIMI TOPUK ÇATLAĞINA NEDEN OLUYOR

Ayak topuğumuzdaki derinin kuruması, sertleşmesi ve zamanla derin yarıklar oluşmasının topuk çatlaklarına neden olduğunu dile getiren podolog Tosun, "Topuk çatlakları birçok sebeple oluşabiliyor. Bunların başında aşırı kilolu olmak, yanlış ayakkabı ve ev terliği kullanımı, cilt kuruluğu, basıç problemleri ile egzama ve sedef gibi bazı cilt hastalıkları geliyor." dedi.

TOPUK ÇATLAKLARI KİMLERDE DAHA SIK GÖRÜLÜYÖR?

Topuk çatlağının herkeste görülebildiğini ifade eden Öğr. Gör. Muharrem Tosun, "Ancak ilerleyen yaşlarda derinin esnekliğini ve nem tutmasını kaybettiğinden orta yaş üzerinde daha sık görülüyor. Uzun süre ayakta çalışması gereken meslek gruplarında da topuk çatlağı durumuyla daha sık karşılaşıyoruz. Ayrıca diyabetli bireylerde cilt kurumasına bağlı olarak sıklıkla görülebiliyor." diye konuştu.

Özellikle kış aylarında nem oranının düşmesiyle cildin daha fazla kuruduğunu ve topuk çatlağı oluşumunun arttığını kaydeden podolog Tosun, "Ayrıca sert tabanlı ayakkabı giymek ve küçük numara giyen ev terliklerinin topuk kısmına basılması da topuk çatlaklarının oluşumunu arttıran etkenlerdir. Çıplak ayakta sert zeminlerde yürümek de topuk çatlağı oluşumuna neden olan başka faktördür." ifadesinde bulundu.

ENFEKSİYONA YOL AÇABİLİYOR

Topuk çatlaklarının görüntü olarak kişileri rahatsız etmekle birlikte sonrasında bu çatlakların bakteriyel ve diğer mikroorganizmalar için vücuda giriş kapısı olabileceğini dile getiren Tosun, "Böylece ayakta enfeksiyon oluşmasına sebep olup ciddi sağlık sorunlarına yol açabilir. Derin topuk çatlaklarında gerekli hijyen kurallarına dikkat edilmediği takdirde mikroorganizmaların vücuda girmesi ve enfeksiyona yol açması mümkün. Çıplak ayakla kirli ortamlarda yürünmemelidir." uyarısında bulundu.

Diyabet hastalarında dolaşım bozukluğu sebebiyle ciltte daha fazla kuruluk söz konusu olduğunu ve bunun da diyabetlilerde topuk çatlağının daha fazla görülmesine neden olduğunu anlatan Tosun, "Topuk çatlakları sonucu oluşabilmesi muhtemel enfeksiyon riski diyabetlilerde ayak ülseri veya kangren gibi ciddi sağlık sorunlarını da beraberinde getirmektedir. Bundan dolayı diyabetli bireylerin bu durumu çok ciddiye almaları gerekiyor." dedi.

Podologların medikal ayak bakımı ile topuk çatlaklarının giderilmesinde önemli rol oynadığını söyleyen Podoloji Programı Öğr. Gör. Muharrem Tosun, "Podologlar, doğru ayakkabı ve terlik seçiminde kişilere eğitim verebilir ve baskı analizi yaparak kişilerde oluşabilecek basıç bozuklukları tespit edebilir. Ortopedi ve Dermatoloji bölümleriyle multidisipliner çalışmalar yaparak oluşabilecek risklerin ortadan kalkmasına yardımcı olur." şeklinde konuştu.

Mobbing en fazla sağlık sektöründe gözlemleniyor

Mobbingin, duygusal taciz, bezdiri ya da yıldırma anlamına gelen ve toplumda özellikle iş ortamında sıklıkla karşılaşılan bir olgu olduğunu dile getiren uzmanlar, çalışma hayatının her alanında mobbing olgusunun kendini gösterdiğini söylüyor.

HABER MERKEZİ- Mobbingin en fazla sağlık sektöründe gözlemlendiğini ifade eden İnsan Kaynakları Yönetimi uzmanı Doç. Dr. Serkan Yılmaz, "Bunun nedenleri arasında, sağlık çalışanlarının, bir taraftan iyi yönetilemeyen bir sağlık sisteminin sonucu olarak, giderek ağırlaşan koşullarda sağlık hizmeti sunmaya zorlanması, diğer taraftan aynı sistemin mağduru olan hasta yakınları tarafından mobbingin de ötesine geçen şiddete uğraması olarak gösterilebilir." dedi.

Üsküdar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Sağlık Yönetimi Bölümü'nden Doç. Dr. Serkan Yılmaz, mobbing olgusunun iş ortamlarından başlayarak toplumun geniş dinamiklerine kadar nasıl yayıldığını ve olumsuz etkilerini değerlendirdi.

MOBBİNG, ÖZELLİKLE İŞ ORTAMINDA SIKLIKLA KARŞILAŞILAN BİR OLGU HALİNE GELDİ

Mobbingin, duygusal taciz, bezdiri ya da yıldırma anlamına gelen ve toplumda özellikle iş ortamında sıklıkla karşılaşılan bir olgu olduğunu kaydeden İnsan Kaynakları Yönetimi uzmanı Doç. Dr. Serkan Yılmaz, "Mobbing uygulamaya yatkın bir kişiliği aile içinden başlayarak, yaşadığı mahalle, eğitim gördüğü kurumlar, toplumsal ilişkiler ile toplumun ve örgütlerin yönetim biçimine kadar uzanan dinamikler besler. Baskıcı bir aile ortamında yetişen bireyler, olumsuz duygularını diğer aile bireyleri ile mahalle ve okul ortamlarında ilişkiler kurdukları diğer bireylere yansıtmaktadırlar." dedi.

SAĞLIK ÇALIŞANLARI HEM MOBBİNGE HEM ŞİDDETE UĞRUYOR

Çalışma hayatında mobbingin en yaygın görüldüğü sektörler veya meslek grupları olup olmadığına ilişkin değerlendirmeye yapan Doç. Dr. Serkan Yılmaz, "Esasında çalışma hayatının her alanında mobbing olgusu kendini gösterir. Bununla birlikte mobbingi en fazla sağlık sektöründe gözlemlemekteyiz. Bunun nedenleri arasında, sağlık çalışanlarının, bir taraftan iyi yönetilemeyen bir sağlık sisteminin sonucu olarak, giderek ağırlaşan koşullarda sağlık hizmeti sunmaya zorlanması, diğer taraftan aynı sistemin mağduru olan hasta yakınları tarafından mobbingin de ötesine geçen şiddete uğraması olarak gösterilebilir." diye konuştu.

KADIN ERKEĞE GÖRE MOBBİNGE KARŞI DAHA SAVUNMASIZ

Toplumumuzda genel olarak kadınlar aleyhine var olan cinsiyet eşitsizliğinin açık bir gerçek olduğunu da söyleyen Doç. Dr. Serkan Yılmaz, "Ataeril ya da erkek egemen bir kültürle beslenen yetiştiği tarzı ileriki yaşamda kadının erkeğe göre mobbinge karşı daha savunmasız bırakmaktadır. Bununla birlikte mobbinge maruz kalan bireylerin zarar görme oranı, cinsiyetten bağımsız olarak, kişilik özelliklerine göre de farklılık gösterebilir. Örneğin, bütün olumsuz toplumsal koşullara rağmen, güçlü bir kişilik ve sağlam duygusal dayanıklılığa sahip bir kadının bu anlamda daha zayıf olan bir erkeğe göre mobbingden

daha az etkileneyeceği beklenebilir." ifadesinde bulundu.

Mobbingin yaygın olduğu toplumlarda bireylerin sürekli tedirgin bir ruh haliyle yaşamalarını sürdürdüklerini de anlatan Doç. Dr. Serkan Yılmaz, şöyle devam etti:

"Bu olumsuz ruh hali, bireyin kimi zaman şiddetli, genelde yaygın olarak kronik yani düşük düzeyde ama sürekli stres yaşamalarına neden olur. Özellikle kronik stres kişinin diğer toplum bireyleriyle besleyici ilişkiler kurmasının önünde engel oluşturur. Kişinin olumsuz ruh hali iletişim içinde olduğu diğer bireylere bulaşır, böylelikle hem özel hem de iş yaşamına kaçınılmaz olarak yansır. Kişisel ve sosyal ilişkilerinde mobbinge maruz kalan bir bireyin çalışma yaşamında yüksek verimlilik göstermesi beklenemez. Çünkü olumsuz ruh hali kişiyi hem fiziksel hem de bilişsel olarak felce uğratar; kişi ne düzgün davranabilir ne de düzgün düşünebilir. Beynimizin

yapısı gereği duygu, düşünce ve davranışlarımız bir bütün olarak çalışır ve birbirlerini güçlü biçimde etkiler. Huzursuz toplum bireyleri huzursuz örgütlerin de bir parçası olurlar. Kimden nasıl bir duygusal taciz geleceğini öngöremeyen bireylerin birbirlerine güven duymaları beklenemez."

UZAKTAN ÇALIŞMA MODELLERİ ÇALIŞAN ÜZERİNDE DUYGUSAL BASKI OLUŞTURUYOR!

Birçok olumlu yönü olmakla birlikte uzaktan çalışmanın, kişinin iş yaşam dengesi kurmasını zorlaştırdığını kaydeden Yılmaz, "Çalışma saatleri uzadı ve belirsizleşti. Pratik olması nedeniyle çevrimiçi yapılan toplantıların sayısı ve süresi arttı. Aynı işyerinde çalışan bireyler arasındaki iletişimin kalitesi düştü. Sürekli ulaşılabilir olmak ve evde işe ayrılan zamanın yöneticiler tarafından sürekli denetlenme gereksinimi, doğrudan mobbing olarak tanımlanmasa da uzaktan çalışan örgüt bireyleri üzerinde

duygusal bir baskı oluşturduğu açıktır." şeklinde konuştu.

Çalışan bireylerin yaşamalarının önemli bir bölümünü iş yerinde geçirdiklerini ve iş yerlerinin kişinin sadece geçimini sağlamak için ücret karşılığı çalıştığı bir yerin ötesine anlamı olan yapılar olduğunu dile getiren Doç. Dr. Serkan Yılmaz, "Kişi, günün en verimli saatlerini geçirdiği kurumun duygusal ve sosyal gereksinimlerini karşılayacağı bir ortam olmasını da bekler. Bu doğal insanı gereksinimlerini karşılamak bir yana, üstüne bir de mobbinge maruz kalıyorsa, bu kişinin olumsuz ruh halini sosyal ilişkilerine ve aile yaşamına yansıtmamakta çok zorlanır. Çünkü duygular bulaşıcıdır. Sürekli maruz kaldığı mobbing kişide kronik strese neden olabilir. Bu durum, kişinin ruh halini bozduğu gibi fiziksel sağlığını da bozabilir. Günümüzde kronik stres birçok hastalığın nedenleri arasında sayılmaktadır." şeklinde sözlerini tamamladı

Her hareketli çocuk hiperaktif çocuk mudur?

HABER MERKEZİ- Uzman Klinik Psikolog Müjde Yahşi konu hakkında önemli bilgiler verdi.

Birçok aile çocuğunun ödev yaparken çabuk sıkıldığından, dikkatini dersine verememesinden, aşırı hareketliliğinden ya da okulda öğretmenlerinin bu yöndeki şikayetlerinden dolayı çocuğuyla çatışma yaşayabiliyor. Ailelerin ve öğretmenlerin de böyle durumlarda aklına ilk olarak, çocukta Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite Bozukluğu mu var sorusunu düşünüyor.

DEHB genetik kökenli ve nörobiyolojik hastalık olarak tanımlanır. 3 farklı belirti grubu taşır. Dikkat eksikliği, hiperaktivite ve dürtüsellik birarada, farklı şiddetlerde ya da bazen de tek başına görüldüğü bozukluktur. Bu bozukluk, yalnızca çocuklarda değil, ergenlerde hatta yetişkinlerde de görülebilir.

Bu tanın konulabilmesi için; belirtilerin 12 yaşından önce var olması ve en az iki ortamda (ev,

iş, okul, vb.) görülmesi, sosyal, mesleki ya da akademik hayat kalitesinin bozulması ve başka ruhsal bozukluğa bağlı olmaması, en az 6 ay süredir var olması gerekir.

Bu çocuklar sınıf ortamında, dikkat toplamada, anlatılanları dinlemede ve kurallara uymada zorlanırlar, düzensiz ve dağınıktırlar, bir görevi yerine getirirken unutkanlık sık görülür, dürtüsel davranışlar gösterirler, aşırı konuşurlar, sıralarını bekleme sabırları yoktur. Sürekli eşyalarını kaybederler. Ayrıca eş zamanlı çalışırken başarısızdırlar. Elleri ayakları kıpır kıpırdır, oturmaları gereken yerlerde bile sürekli ayakta dururlar ve sınıfta amaçsızca koşuşturup dururlar. Bir işi sonuna kadar tamamlayamazlar. Sürekli olarak diğer insanların sözünü keser, kendilerine bir soru sorulduğunda, soru tamamlanmadan cevabını verirler.

Normal hareketli ile aşırı hareketli çocukların ayırt edici

özellikleri vardır. Normal hareketli çocuğun davranışları uyumlu, sürekli ve amaca yöneliktir. Sınırlayıcı bir ortam varsa ve dikkatini yoğunlaştırması gerekiyorsa çocuğun hareketliliği azalırken stres yaşadığında hareketliliği artar.

Aşırı hareketli çocuğun davranışları keyfi ve amaçsızdır. Sınırlayıcı bir ortam varsa ve dikkatini yoğunlaştırması gerekiyorsa, çocuğun hareketliliği artar. Aşırı hareketli çocuk heyecan verici ortamlarda sakinleşirken, normal durumlarda hareketliliği artar.

DEHB olan çocukların güçsüz tarafları olduğu kadar, güçlü olduğu tarafları da vardır. Bu çocukların meraklı, heyecanlı ve enerji dolu olmaları, diğer

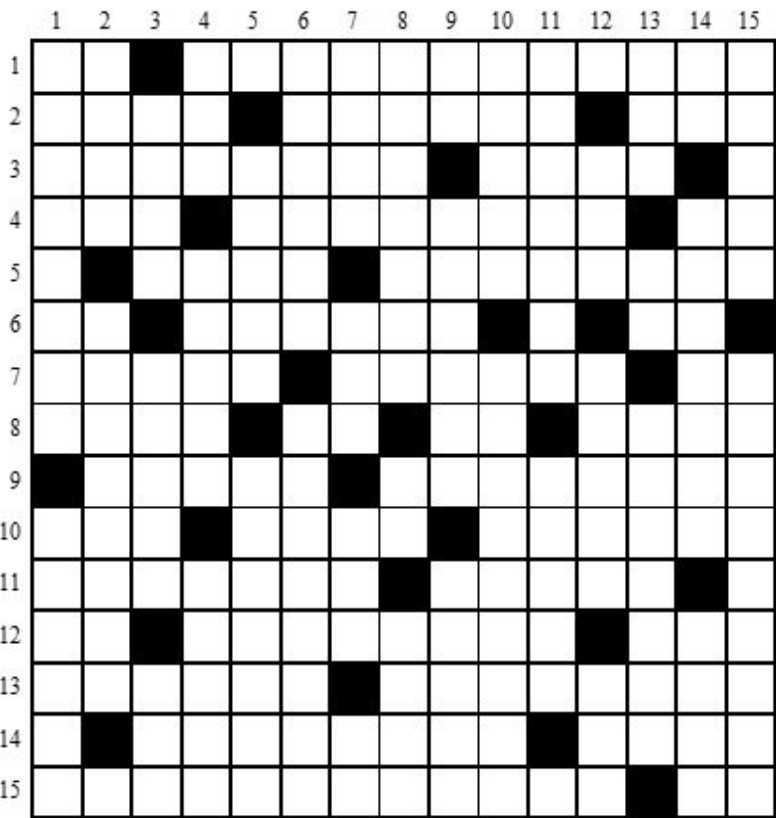
insanlarla kolay iletişim kurabilimleri, adalet ve adaletsizlik konularında oldukça duyarlı olmaları, sempatik olmaları, risk almayı sevmeleri, şakacı ve dikkatini yoğunlaştırması gerekiyorsa çocuğun hareketliliği azalırken stres yaşadığında hareketliliği artar.

DEHB olan çocukların gösterdiği olumsuz davranışlara odaklanmak yerine olumlu davranışlarını pekiştirmeleri ve çocukla oyun oynayarak problemleri çözmeye çalışmaları gerekir.

DEHB olan çocukların öğretmenleri ya da ebeveynleri tarafından övgü içeren sözlerden

kaçınmaları gerekir. Zira övgü; çocuk üzerinde baskı oluşturabileceğinden ve güçsüz taraflarının gelişmesine engel olabileceğinden çocuğa övücü sözlerle yaklaşmamalıdır. "Sen bir dahisin, sen sınıfın en akıllı çocuğusun, gördüğüm en güzel resmi çizdin, bu işin üstesinden ancak sen gelebilirsin" gibi abartılı ve övücü ifadeler yerine "Ödevini yapmak için çaba sarfediyorsun, dikkatini iyi bir şekilde topladığını düşünüyorum, bu davranış kutluyorum" gibi takdir içerikli ifadeler kullanılmalıdır.

TDK Güzel Türkçe Bulmacası

SOLDAN SAĞA

1. Demir elementinin simgesi... İçinde karabiber olmayan... 2. Ağmak işi... İleri sürülerek savunulan düşüncelerin en belli başlı olanı... Yunan rakısı... 3. Ay çöreği... Çok bükümlü iplikle dokunmuş bir çeşit ince kumaş... 4. Tarih öncesinden günümüze kadar değişik çağların ve uygarlıkların kültür değerlerini temsil eden eser veya kalıntı... Şimdiki durumda veya zamanda, şimdiki zaman için, şu duruma göre... Su (eski)... 5. Leyleksilerden, Afrika ve Batı Asya'nın sulak yerlerinde yaşayan bir kuş, Mısır turnası... Soylu... 6. İlenme, beddua... Anlaşma, uyuşma, uzlaşma, mutabakat... Kalsiyum elementinin simgesi... 7. Kemikten yapılmış kalem ucunu düzeltmeye yarayan araç (eski)... Yazarı bilinmeyen, anonim (eski)... Berilyum elementinin simgesi... 8. Alt tabaka, havas (eski)... Gam dizisinde "si" ile "re" arasındaki ses... Anlam bakımından birbirleriyle ilgili cümleleri birbirine bağlayan bir söz... Çok ince taneli kil minerallerinden ve kalsit değişik oranlardaki karışımından oluşan tortul kayca, pekmez toprağı... 9. Arapça... Yunusun iri bir türü... 10. Ağabey (halk ağzı)... Aralarında herhangi bir bakımdan ilgi veya benzerlik bulunan şeylerin tümü, makule, kategori... Demir yollarında traverslerin altına, şoselerde düzeltilmiş toprak üzerine döşenen taş kırıkları... 11. Biraz büyük (halk ağzı)... Verimli... 12. Utanma, utanç duyma... Sabıkası olan... Akümülatör... 13. Hangi yerde?... "Zayıflamak, güçsüz bir duruma

gelmek" anlamlarındaki "... erimek" sözünde geçer... 14. Genel seçimler dışında yapılan ara dönem seçimleri... Kaplumbağa (halk ağzı)... 15. Bir kimseye ilaç verilirken "iyi olmasın, fayda sağlaması dileğiyle" anlamında kullanılan bir söz... İndiyum elementinin simgesi...

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1. Belgegeçerleme işi... Abanma işi... 2. Doğru veya düz olmayan, bir noktasında yön değiştiren, çarpık, münhani, doğru karşıtı... Hava yuvarı... 3. Yumuşak başlı, itaat eden (eski)... Karaim... Üstüne öteberi koymak için duvara veya bir dolabın içine birbirine paralel olarak tutturulmuş, genellikle geniş, uzun tahta veya metal levha... 4. Ağaçların gövdesinde veya dallarında yetişen bir tür mantardan elde edilen ve çabuk tutuşan, süngerimsi madde... Batmak işi... Esirler, köleler (eski)... 5. Bildik, tanıdık... Bu yerden... 6. İrkçi... Laf ebesi... 7. Sese verilen tonla göre şaşma, beğenme, acı, üzüntü vb. duygular anlatan söz... Telefon konuşmasına başlarken kullanılan bir seslenme sözü... Herhangi bir kuvvet alanında, belli bir düzlemin belli bir bölümünden geçtiği varsayılan güç çizgileri, seylan... Kendisine söz söylenilen kimse veya kimselerin dikkati çekilmek istendiğinde adın başına getirilen ve uzatılabilen bir seslenme sözü... 8. Başı değişik biçimlerde bağlamak amacıyla kullanılan büyük mendil... Fermiyum elementinin simgesi... Yapağı veya keçi kılının dokunmadan

yalnızca dövülmesiyle elde edilen kaba kumaş... 9. Dumanın değdiği yerde bıraktığı kara leke... Bilardo oyununda toplara vurmak için kullanılan sopa... Rensiz veya beyaz, sarı, gri renklerde olabilen, sondaj, dolgu vb. alanlarda kullanılan bir mineral, baritin, baryum sülfat... 10. Baklağılerden, yurdumuzun her yerinde yetişen, yeşil kabuklu ve taneli bir bitki... Dillerin yapısını, gelişmesini, dünyada yayılmasını ve aralarındaki ilişkileri ses, biçim, anlam ve cümle bilgisi bakımından genel veya karşılaştırmalı olarak inceleyen bilim, lisanîyat, lügüistik, filoloji... 11. Konu ile yüklem birbiri'nin yerine geçmesiyle doğruluğu bozulmayan (önerme)... Gemi direklerinin başa veya kıça doğru olan eğimi... 12. Büyük, yetişkin, yaşlı, kart (halk ağzı)... Bir tarafa yatırma, eğme (eski)... Genellikle çocuk oyunlarında baş olan, diğer çocuklara veya gruba karşı cezasını çekmek ve bundan kurtulmak için tek başına bütün sorumluluğu üzerine alan çocuk, oyun ebesi... 13. Kılolata ile yapılan bir çeşit tatlı, supangle... Teknetyum elementinin simgesi... 14. Bir şeyin geçtiği veya önce bulunduğunda yerde bıraktığı belirti, nişan, alamet, emare... Fırça gibi dik kesilmiş (erkek saçı)... Bingöl iline bağlı ilçelerden biri... 15. Hortlak... Çalgı...

(Türk Dil Kurumu tarafından hazırlanmıştır. <http://tdk.org.tr> bulmaca@tdk.org.tr)

ÇÖZÜMÜ SAYFA 5'TE

24 SAAT SPOR

7 NİSAN 2025 PAZARTESİ

Ali Poyraz Uzdemir

SATRAHÇI ALİ POYRAZ BRONZ ALDI

HABER MERKEZİ-Milli satranççi CM Ali Poyraz Uzdemir, Sırbistan'da düzenlenen Dünya Okullar Satranç Şampiyonası'nda bronz madalya elde etti. Türkiye Satranç Federasyonunun açıklamasına göre Vrnjacka kasabesindeki organizasyonda milli satranççılar hamle yaptı. Şampiyonada 11 Yaş Genel Kategorisinde CM Ali Poyraz Uzdemir, 6,5 puanla bronz madalya kazanırken Ali Aras Yıldız, 6,5 puanla dördüncü oldu.

17 yaş kızlar kategorisinde Pelin Seyhan ile 17 yaş genel kategorisinde FM Egehan Yıldız da organizasyonu dördüncü tamamladı.

2025 TÜRK TENİSİNİN PARLAMA YILI OLACAK

DOĞAN BULGUN

Tenis Federasyonu Başkanı Şafak Müderrisgil, 2025'nin parlama yılı olacağını söyledi.

Başkan Müderrisgil Tenis sporumuzun uluslararası yarışlarda parlayacağını belirterek "Bu konuda alt yapımızı kuvvetlendirmek istiyoruz. Bunun için Milli Eğitim Bakanlığı ile yaptığımız protokolla adımlarımızı sağlam attık. Bu yıl içinde ortaya çıkacak genç tenisçilerimizle büyük adımlar atacağız" dedi.

1000 genç tenisçimizle uluslararası müsabakalarda Türkiye'nin adını ortaya çıkartacaklarını da iddia eden Şafak Müderrisgil altyapı komnusunda bilhassa Antalya'da çok güzel tesislere sahip olduklarını da belirterek "Son Davis Kupasında Meksika'ya karşı elde ettiğimiz bu başarı iyi yolda olduğumuzu gösterecektir" dedi.

BASKETBOL MİLLİ TAKIMININ RAKİPLERİ BELLİ OLDU

HABER MERKEZİ-27 Ağustos-14 Eylül tarihleri arasında düzenlenecek FIBA 2025 Avrupa Şampiyonası'nda mücadele edecek A Erkek Milli Takımımızın rakipleri belli oldu.

Kura çekimine dördüncü torbadan katılan A Erkek Milli Takımımız, A Grubu'nda, Portekiz, Estonya, Letonya, Sırbistan ve Çekya ile eşleşti. Ay-yıldızlılarımız grup karşılaşmalarını Letonya'nın başkenti Riga'da yer alan Arena Riga'da oynayacak.

YOLU AÇIK OLSUN

Olimpiyatta bronz madalya kazanan Buse Tosun çalışmalarına devam ediyor

GÖZÜ HEP ZİRVEDE

AYSEL ÖNDER, DÜNYA REKORU KIRDI

HABER MERKEZİ-Özel milli sporcu Aysel Önder, VIRTUS Avrupa Salon Atletizm Şampiyonası'nda 400 metrede dünya rekoru kırarak altın madalya kazandı.

Türkiye Özel Sporcular Spor Federasyonundan yapılan açıklamada, Finlandiya'nın Espoo şehrinde düzenlenen şampiyonada Aysel'in 400 metre finalinde yer aldığı belirtildi. Milli sporcunun 56.17'lik derecesiyle Avrupa ve dünya salon rekoru kırarak şampiyon olduğu belirtildi.

Geçen yıl en iyi güreşçi seçilen Buse Tosun, şimdilerde 5'nci Avrupa Şampiyonluğunu istiyor

AHMET ERTÜM

Paris 2024 Olimpiyat Oyunları'nda bronz madalya kazanan ve Dünya Güreş Birliğince (UWW) "Yılın en iyi kadın güreşçisi" seçilen milli sporcu Buse Tosun Çavuşoğlu, 5. Avrupa şampiyonluğu için hazırlanıyor.

Kadın Güreş Milli Takımı Teknik

Direktörü Efrahim Kahraman ile antrenörler Ayhan Sucu, Hakkı Gürel ve Namık Korkmaz nezaretinde 32 sporcu Kastamonu Olimpiyat Hazinesi ve Kamp Eğitim Merkezi'nde kamp yapacak.

Bugüne kadar birçok başarıya imza atan Buse Tosun Çavuşoğlu da 7-13 Nisan'da Slovakya'da gerçekleştirilecek Avrupa Şampiyonası'nda 68 kiloda kürsünün en üst basamağında yer almak istiyor.

BANA GÖRE...

ÜZÜNTÜ VE MUTLULUK

Güray SOYSAL

soysalguray@gmail.com

EROL ÖZEL ŞİMDİ GÖREV BAŞINDA

KAYYUMLU TSYD'NİN SON HALİ

Türk spor dünyasının koca devi TSYD, 3 aydan bu yana Kayyum yönetimi tarafından yönetiliyor.

İstanbul Vali Muavini Ünal Kılıçaslan'ın TSYD'nin başındaki heyet, Yönetim Kurulu Üyeleri tarafından ağır aksak görevini yapıyor. Sadece günlük işleri halleden TSYD'de istenen hareketliliği bir türlü ortaya koymuyor.

Bir türbanlı hanımın yüzme havuzuna sokulmaması nedeniyle yapılan uygulamaya 3 aydan bu yana gündemde.

Her zamanki canlılığını kayyumun görevlendirilmesinden sonra işler sadece yasak savmalarla gününü gün ediyor.

Buna bir de görevden alınan Genel Başkan Oğuz Tongsir'in 24 Nisan'daki mahkemesinin sonuçları bekleniyor.

Anlaşılan, mevcut durum bir süre daha gündemdeki yerini alacak.

Anlaşılan...
"O civil civil olan TSYD Gerkezi, üzerine örtülen siyah örtü altında hayatını sürmekle oyalanıp, duruyor.

Ankara Atıspor Kulübü'nün yeni Başkanı Erol Özel oldu.

Canımız kadar sevip, saygı duyduğum Sencer Güneşsoy büyüğümün ani vefatı ile dar-madağınık oldum.

Sencer abimin yokluğuna nasıl alışacağım sorusunun karşılığını arıyordum..

Ankara Atıspor Kulübüne büyük hizmetler veren Sencer abimin her zaman arkasında yer alan Erol Özel kardeşim, göreve getirildi.

Bir yandan Sencer abim için hüzünlendirken, diğer taraftan Erol Özel kardeşimin göreve gelmesiyle içim kırıp kırıp oldu.

Emir büyük yerden gelince boynumuz eğik kalacak.

Ama...

Erol Özel kardeşim, Ankara Atıspor Kulübünün daha büyük atılımlar için çabalar göstereceğine "kalıbımı" basarım.

Sencer abime rahmet dilerken, Erol kardeşime de başarılar dilerim.

EFSANELERİN KAPIŞMASI ANKARA'DAYDI

FUTBOLUMUZUN EFSANELERİ

Ankara Türk futbolunda pek çok özel ana tanıklık etti. Bu olaylardan birisi bundan yaklaşık 36 yıl önce, 1989'da yaşandı.

Türk futbol tarihinin en başarılı Teknik Direktörlerinden Fatih Terim ve Şenol Güneş'in yolları yıllar önce Ankara'da keşti. Kariyerinde UEFA Kupası, Avrupa Şampiyonası yarı finali, çok sayıda lig şampiyonluğu gibi başarılar bulunan Fatih Terim, Teknik Direktörlüğe Ankaragücü'nde "merhaba" dedi.

Terim'in ilk maçı 4 Haziran 1989 günü Ankara 19 Mayıs

Stadyumunda Trabzonspor'a karşı oldu. Trabzonspor'un başında da kulübün efsanesi olan ve kariyerinde sonraki yıllarda Dünya Kupası 3. lüğü ve lig şampiyonlukları kazanacak Şenol Güneş vardı.

Fatih Terim'in Teknik Direktörlüğünün ilk, Şenol Güneş'in Teknik Direktörlüğünün ise ikinci maçı olan bu mücadele 2-0 Ankaragücü'nün üstünlüğü ile sona erdi. Söz konusu mücadele efsanelerin hocalık kariyerinde ilk karşılaşması böyle idi.

(Teşekkürler Haber Ankara'dan Cengiz Ortataş'a)

MİSAFİR TRİBÜN BİLETLERİ SATIŞTA

HABER MERKEZİ-Uluslar Ligi dönemini başarı ile tamamlayan Türkiye, Eylül ayındaki Dünya Kupası elemeleri mesaisi öncesinde Haziran ayında ABD'de kampa girecek. Bizim Çocuklar burada 2 adet hazırlık maçı yapacak.

Son yıllarda aldığı başarılı sonuçlar ile dik-katleri üzerine çeken Türkiye Milli Futbol Takımı Dünya Kupasına gözünü dikti. Yıllardır süren hasreti sonlandırmak isteyen Milliler gelecek yıl ABD-Kanada ve Meksika ortaklığında düzenlenecek turvanın ev sahiplerinden ABD'de bir yaz kampı yapacak.

Milliler 7 Haziran'da ABD ile karşı karşıya gelecek. Bu önemli mücadele öncesinde maçın biletleri ile ilgili Milli Takım resmi hesabından bir bilgilendirme yapıldı.

FIFA, KULÜPLERİ PARAYA DOYURACAK

HABER MERKEZİ-ABD'de düzenlenecek 2025 FIFA Kulüpler Dünya Kupası'nın şampiyonu, öngörülen 125 milyon dolarlık kazançla bir futbol turnuvası zaferi için tarihin en büyük para ödülünün sahibi olacak. FIFA'nın yeni organizasyonunda toplam 32 kulüp yer alacak. Takımlar, 4'erli 8 gruba ayrılacak ve birbiriyle tek maç üzerinden karşılaşacak. Grubunu ilk 2 sırada tamamlayanlar, sonraki turlarda tek maç eleme usulüne göre karşılaşacak. Açıklamaya göre FIFA Kulüpler Dünya Kupası şampiyonu, 125 milyon dolarlık para ödülü kazanırken 32 katılımcı kulübe 1 milyar dolar ödül verilecek. Ayrıca, dünya çapında kulüp futbolunun gelişimi için 250 milyon dolarlık dayanışma hedefi ve FIFA'nın rezervlerine dokunulmadan organizasyonun tüm gelirinin kulüp futboluna dağıtılması planlanıyor.

SÜPER LİG'DE PERDE BUGÜN İKİ MAÇLA KAPANACAK

HABER MERKEZİ-Süper Lig'in 30'ncu haftası bugün iki maçla kapanacak. Maç programı şu şekilde;

Recep Tayyip Erdoğan Stadı'nda 20.00'de Kasımpaşa-Beyoğlu (Kadir Sağlam)

Gülsel Aksel Stadı'nda 20.00'de Göztepe-Gaziantep FK (Adnan Deniz Kayatepe)

DOĞRU SÖZE NE DENİR?

Terbiye,, ne zaman konuşacağımı bilendir. Ahlak konuşanı dinlemektir. Edep, konuşanın sözünü kesmemektir. Akıl, her konuşanı onaylamamaktır.

SERDAR HOCA HARIL HARIL ÇALIŞIYOR

Merhum Prof.Dr. Yaşar Sevim'den sonra hentbol sporumuzun mimarı olan Prof.Dr. Serdar Eler Viyana'da harıl harıl çalışıyor.

EHF ile proje ve işbirliği çalışmaları için temaslarda bulunmak üzere Viyana'da bulunan THF Yönetim Kurulu Üyesi Barış Orhonlu, Genel Koordinatörü Prof. Dr. Serdar Eler, Genel Sekreter Yardımcısı Av. Sevim Bahar Başpınar ile Gelişim ve Proje Kurulu Başkanı Gencay Gün-

doğdu, Viyana Büyükelçisi Gürsel Dönmez ile bir araya geldi. Görüşmenin ardından EHF Başkanı Michael Wiederer, Genel Sekreter Martin Hausleitner ve Stratejik İlişkiler Sorumlusu Anna Lamprecht ile devam eden ve gelecekteki işbirlikleri hakkında bir toplantı gerçekleştirildi.

Bu görüşmenin mimarı da Prof.Dr.Serdar Eler ile arkadaşları olmuştur.

HENTBOL İÇİN VİYANA'DA